

ZELENA ZAVEZA

projektne skupine

SMO TISTI, NA KATERE SMO ČAKALI

Sofinancira
Evropska unija

EVROPSKA
SOLIDARNOSTNA
ENOTA

UVOD

Trajnost v našem projektu pomeni odgovorno ravnanje z viri, ki jih imamo – časom, denarjem, energijo in materiali. Izbiramo enostavne odločitve, pri katerih bomo vztrajali. Ne gre za popolnost, ampak za doslednost odločitev, ki dolgoročno zmanjšuje vpliv na okolje. Trajnost ne bo dodatna naloga, ampak način dela. Od nas samih ne pričakujemo perfekcije, pomembno pa je, da se trudimo in izboljšujemo. Osnovno načelo: Ta trajnost smo odgovorni vsi člani projektne skupine na vseh področjih.

PREGLED STANJA

Trajnost za nas ni tuja tema, ker določene navade že obstajajo. Vsi recimo ločujemo, ravnamo z vodo ter elektriko odgovorno, ugašamo luči, se poslužujemo skupnostih prevozov. Gre za obnašanje, ki je že postalo samoumevni del vsakdana. Večina nas kupuje lokalno hrano in sezonske izdelke. Prepoznavamo pomen lokalnih verig, sezonskosti in bolj premišljene potrošnje. Tudi pri ponovni uporabi se nam kažejo vzorci, saj vsaj občasno uporabljamo vrečke, embalažo in oblačila, vendar ja ponovna uporaba bolj občasna, situacijska praksa kot redna navada.

Dejstvo je, da hodimo, kolesarimo, uporabljamo deljene prevoze, vendar se te odločitve hitro zalomijo zaradi udobja, časa ali logistike, obenem pa je to tudi stvar okolja, saj je javni prevoz zelo slab, razdalje pa je mogoče prehoditi in prekolesariti težje, saj so vzponi visoki. Pri hrani pa smo še bolj razdeljeni, sicer ne mečemo hrane stran, zmanjševanje porabe mesa pa se ne prakticira. Tudi pri digitalnih odpadkih smo slabše ozaveščeni. Telefonov ne menjujemo pogosto, slabše pa prakticiramo čiščenje digitalnega okolja. Trajnost je torej za nas še vedno stvar fizičnega sveta, digitalnega pa manj in tukaj lahko kot posamezniki in kot skupina naredimo največji korak naprej, a ne samo v miselnosti, temveč z doslednostjo k organiziranemu ravnanju.

Sofinancirala Evropska unija. Vendar so izražena stališča in mnenja zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali nacionalne agencije MOVIT. Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti organ, ki dodeli sredstva.

MI **SMO** **TISTI, NA KATERE** **SMO** **ČAKALI**

Sofinancira
Evropska unija

EVROPSKA
SOLIDARNOSTNA
ENOTA

TISKANJE IN PAPIR

Zakaj? Tiskanje ustvarja fizične odpadke, porablja papir, energijo in pogosto konča kot odpadke po enkratni uporabi. Večino informacij lahko učinkoviteje delimo digitalno, kar bo privzeta izbira. Tisk je izjema, ne pravilo.

- Ne bomo tiskali za interno delo (osnutki, zapiski, verzije dokumentov), branje (uporabili bomo zaslon ali tablico), deljenje dokumentov s projektno skupino, temveč bomo uporabili digitalno različico, "varnostno kopijo". Tiskali bomo le takrat, kadar bo fizična oblika nujna za uporabo (teren, lista prisotnosti) ali kadar ne bo digitalne različice.
- Uporabljali bomo digitalne podpise, se posluževali digitalnih računov.
- Ko bomo tiskali, bomo tiskali črno-belo, dvostransko, več strani na list, brez naslovnice, praznih strani, z manjšim tiskom, na recikliran papir.

DIGITALNI ODPADKI

Zakaj? Vsak e-mail se shrani na strežnik in porabi energijo za shranjevanje in prenos. Več podatkov pomeni več strežnikov, ti pa potrebujejo stalno elektriko in hlajenje. Podvojene datoteke neposredno povečujejo količino podatkov.

- Dokumente bomo ustvarjali premišljeno (brez nepotrebnih in finalnih verzij), enotno, jih ustrezno poimenovali, da ne bo nepotrebne kaosa.
- Redno bomo brisali stare datoteke in nepotrebne e-maile.
- Izogibali se bomo pošiljanju velikih priponk ter namesto tega pošiljali povezave do dostopov, in pošiljanju nepotrebnih, kratkih e-mailov.
- Uporabljali bomo skupne mape, ki bo služila kot en sam vir verodostojnih podatkov.
- Fotografirali, dokumentirali bomo ekonomično, z maksimalno dvema fotografijama na aktivnost.
- Na Zoomu bomo imeli izklopljene kamere, nepotrebni videoklicem se bomo izogibali, če bomo lahko skomunicirali preko Whatsapp.

 MI SVHO TISTI, NA KATERE SVHO ČAKALI

Sofinancira
Evropska unija

EVROPSKA
SOLIDARNOSTNA
ENOTA

ENERGIJA

Zakaj? Vsaka naprava, ki ostane prižgana, porablja elektriko brez učinka, tudi stanje pripravljenosti porablja energijo, kar pomeni večje stroške in večji ogljični odtis zaradi proizvodnje elektrike.

- Ne bomo puščali naprav, prižganih za vsak slučaj, ampak jih nomo prižgali, ko jih bomo potrebovali (računalniki, projektorji, luči, polnilci v vtičnicah prižganih).
- Ko bo mogoče, bomo uporabljali naravno svetlobo.
- Ne bomo ogrevali ali hladili prostorov brez potrebe in ne bomo odpirali oken, če hkrati delujeta ogrevanje ali klima.
- Zadnji ob odhodu iz prostora bo preveril stanje naprav in luči.
- Ob delu bomo zmanjšali svetlost zaslonov, če ta ne bo potrebna.

VODA

Zakaj? Pitna voda predstavlja majhen delež vse vode na svetu. Vsak liter ima strošek: voda iz pipe zahteva črpanje, čiščenje, transport in pogosto segrevanje, to porablja energijo in denar. Velik del porabe je "neviden", saj se uporablja v ozadju. Vsaka porabljena voda postane odpadna voda, ki jo je treba očistiti.

- Zapirali bomo pipo takoj po uporabi in ne bomo puščali vode teči med umivanjem rok ali posode.
- Uporabljali bomo lastne steklenice (brez plastenk) ter vrče namesto plastenk.
- Pri čiščenju bomo uporabljali minimalno količino vode. Pri pranju posode bomo uporabili večjo posodo in ne tekoče vode za osnovno čiščenje.
- Ne bomo pripravljali več vode (npr. čaj, kava), kot jo bomo dejansko porabili.
- Upoštevali bomo tudi "nevidno" uporabo vode, porabljene v ozadju – hrana, materiali, energija, digitalno.
- Vsako kapljanje, puščanje vode v prostorih, kjer se bomo nahajali, bomo nemudoma najavili pristojnim ali zaprli sami, če bomo lahko.

 MI SMO TISTI, NA KATERE SMO ČAKALI

Sofinancira
Evropska unija

EVROPSKA
SOLIDARNOSTNA
ENOTA

ODPADKI IN NAKUPOVANJE

Zakaj? Vsak odpadek ima "skrito ozadje", recimo porabo vode, energije in surovin. Največ odpadkov nastane zaradi slabega načrtovanja in enkratne uporabe. Preprečevanje odpadkov je učinkovitejše kot naknadno ločevanje. več odpadkov = več stroškov ravnanja in večja obremenitev okolja.

- Vedno bomo ločevali pravilno. Kadar to ne bo mogoče, bomo poskrbeli za shranjevanje odpadkov ter jih potem odnesli ter pravilno ločili.
- Pred začetkom dela bomo razmislili, kaj bo ustvarjalo odpadke in kako to zmanjšati.
- Ne bomo kupovali stvari ter artikle, ki ustvarjajo večjo količino odpadkov odpadke (embalaža, enkratni materiali), temveč se bomo osredotočili na artikle, ki zagotavljajo večkratno uporabo ter trajne rešitve. Vzpostavili bomo "projektni reuse set" (oprema za večkratno uporabo).
- Pred vsakim nakupom bomo preverili, kaj že imamo in ali si lahko kaj tudi izposodimo.

HRANA

Zakaj? Hrana ima velik "neviden" vpliv (voda, energija, transport), zavržena hrana pomeni izgubo vseh virov, vloženih v njeno pridelavo. Slabo načrtovanje hrane je eden največjih virov nepotrebne porabe.

- Količine hrane bomo načrtovali realno in organizirali tako, da ne bo prihajalo do odpadkov. Presežke hrane bomo vedno razdelili ali uporabili naprej.
- Zmanjševali bomo delež mesnih izdelkov ter dajali prednost sezonski in manj predelani hrani, ki ni individualno pakirana, upoštevali bomo te dejavnike.

TRAJNOSTNI PREVOZI IN LOKACIJA

Zakaj? Prevoz je eden večjih virov emisij in porabe energije, a prevoze potrebujemo, da pridemo določene lokacije - ta pa določa, ali so trajnostne izbire sploh možne. Individualni prevozi so za okolje najbolj škodljivi. Lokacija neposredno vpliva na prevoze, energijo in dostopnost. Slaba izbira lokacije pomeni več avtomobilov in več porabe.

 MI SMO TISTI, NA KATERE SMO ČAKALI

Sofinancira
Evropska unija

EVROPSKA
SOLIDARNOSTNA
ENOTA

1. Pred začetkom naloge bomo preverili, ali je bila že narejena in jasno bomo določili, kdo je za kaj odgovoren, da ne bomo podvajali dela.
2. Naloge bomo načrtovali vnaprej, da se bomo izognili impulzivnim in potratnim rešitvam.
3. Sestanke bomo organizirali z jasnim namenom in zaključkom.
4. Ne bomo ustvarjali dodatnih korakov v procesih, če ne bodo nujni.
5. Po zaključku naloge bomo počistili datoteke, uredili materiale za ponovno uporabo
6. Drug drugega bomo sproti opozarjali na podvajanje, nepotrebne korake, potratne odločitve.
7. Trajnost v projektu in na dogodkih bomo načrtovali skupinsko z vnaprej premišljenimi odločitvami.

ekipa projektne skupine

VMI **SMO TISTI, NA KATERE SMO ČAKALI**

Jesenice na Dol., 31. 3. 2026

Sofinancira
Evropska unija

EVROPSKA
SOLIDARNOSTNA
ENOTA